

שם הקורס

מבוא ליזמות חברתית

מרצה

ד"ר אבו ענבל

סמסטר

א

דרישות הקורס

☐ קריאת חומר רקע לשיעורים

☐ האזנה לפודקאסטים כהכנה לשיעור

הרכב הציון הסופי

אחוז	מטלה	תאריך	גודל קבוצה/ הערות
40%	הצגת יזם\יזמת\מיזם חברתי או עסקי-חברתי או ראיון עם יזם.ת	עד סוף הקורס יש לאשר את היזם\ המיזמים מול המרצה הצגות המיזמים – בשיעור האחרון	הצגה - 4-2 ראיון : 2-1
30%	עבודה אישית מסכמת - כתיבת רפלקציה תוך ביסוס המידע על מאמרים ו\או פודקאסטים	לאורך הסמסטר	יחידים
30%	הערכת מרצה – השתתפות בפעילויות לאורך הקורס (לפחות 5) והשתתפות בקורס	לאורך הסמסטר	יחידים\קבוצות

מבנה הקורס

תאריך / מס' שיעור	נושא השיעור ותכני השיעור (מטלות, רשימת קריאה, משימות וכיו"ב)
1	התפתחות היזמות החברתית – המצע האידאולוגי, הכלכלי והחברתי לבסיס היזמות החברתית. היכרות עם התפתחות הכלכלה החברתית והקשר בין תפיסות כלכליות-חברתיות לבין יזמות חברתית. קריאה: גדרון ואחרים (2018), הכלכלה החברתית החדשה בישראל, מבוא ופרק 1 – הרקע להתפתחות הכלכלה החברתית. האזנה: פודקאסט הקול על יזמות חברתית, תוכנית 1 (30 דק'). פעילות: הצגת עצמי והחיבורים שארצה ליצור – להשלמה

עד שיעור 3; עבודה במסמך המשותף בנושא השפעת הדמוקרטיה.	
בין קפיטליזם לסוציאליזם – ישראל: התפתחות היסטורית. בחינת התפתחות המודלים הכלכליים-חברתיים בישראל. קריאה: גדרון ואחרים (2018), פרק 2, עמ' 49–55. האזנה: הקול על יזמות חברתית, תוכנית 42 – המדריך למתעניין בעולם החברתי (37 דק').	2
בין קפיטליזם לסוציאליזם – מגזרי המשק. היכרות עם המגזר הציבורי, העסקי והחברתי ומקומם ביזמות חברתית. קריאה: גדרון ואחרים (2018), פרק 3. האזנה: הקול על יזמות חברתית, תוכנית 16 – תפקיד המדינה ביזמות חברתית (40 דק'). בכיתה: נטוורקינג והצגה עצמית; היכרות עם GuideStar. פעילות: ארגונים חברתיים – עבודה במסמך המשותף.	3
מיהו היזם החברתי? מיהו יזם ומה מאפיין יזם חברתי; מניעים, מאפיינים וסיפור אישי כמקור ליזמות. קריאה: Stephan & Drencheva (2017). האזנה: מוטי מידן – כיצד מתחילים יזמות חברתית מסיפור אישי, פרק 79 בפודקאסט הגראז'. פעילויות: מענה על הסקר "האם אני יזם?" ופעילות 4.	4
סביבת היזמות החברתית – היברידיות בין העסקי לחברתי. היכרות עם האקורסיסטם של עסקים חברתיים והמתחים שבין מטרות עסקיות וחברתיות. קריאה: Bruder (2020). האזנה: הקול על יזמות חברתית, תוכנית 17 – דילמות יומיות בין העסקי לחברתי (47 דק'); תוכנית 23 – האקורסיסטם של העסקים החברתיים (40 דק'). בכיתה: בניית צוותים	5
מודלים ארגוניים של יזמות חברתית – יזמות עסקית-חברתית בישראל ובעולם. בחינת מסגרות ומודלים ארגוניים שונים של מיזמים חברתיים. קריאה: גדרון ואחרים (2018), פרק 2, עמ' 55–65; מוניקנדס-גבעון, אבו וגדרון (2016), "מסגרות ארגוניות המספקות תעסוקה לאוכלוסיות מוחלשות והשפעתן על שילובן בחברה – תרומתם הייחודית של עסקים חברתיים". קריאת רשות: Defourny & Nyssens, <i>Conceptions of Social Enterprise in Europe and the US</i>, pp 32–53. האזנה: הקול על יזמות חברתית, תוכנית 32 – יצוא ויבוא של מודלים חברתיים (42 דק'); כסף טוב, פרק 21 – יזמות כתחביב, ריאיון עם ניב סער, שותף מייסד ב"בצוותא" (65 דק'). פעילות: פעילות 5.	6-7
ארגוני WISE – יזמות עסקית-חברתית בישראל ובעולם. היכרות עם Work Integration Social Enterprises ושילוב אוכלוסיות בשוק העבודה באמצעות עסקים חברתיים. קריאה: Cooney et al. (2016), <i>Public Policies and Work Integration Social Enterprises: The Challenge of Institutionalization in a Neoliberal Era</i>. האזנה: הקול על יזמות חברתית, תוכניות 27–28; כסף טוב, פרק 8 – כסף שלא מנציח מסכנות, ריאיון עם נדב עטיה מסטודיו אנדג'וי (60 דק'); מדרום תפתח הטובה, פרק 6 – סנאפ: גם מתמודדי נפש יכולים להיות צלמים מקצועיים (60 דק'). פעילות: פעילות 6.	8
יזמות אימפקט. מעבר מיזמות חברתית לתפיסת אימפקט; זיהוי צרכים,	9

יצירת השפעה והערכה. קריאה: יונס, מ. (2009), <i>עולם ללא עוני</i>, פרולוג – חברת דנונה. האזנה: כסף טוב, פרק 6 – כיצד יזמים נועזים משנים את העולם (70 דק'); <i>יזמות גלובלית</i>, פרק 4 – זיהוי צרכים, הערכת אימפקט וקהילות מקומיות (32 דק'); <i>דאבל אימפקט</i>, פרק 1 – מה זה בכלל האימפקט הזה? (13 דק').	
היבטים ארגוניים וניהוליים ומשילות. בחינת המבנה הארגוני והניהולי של ארגונים חברתיים. פעילות 7: "מה המבנה הארגוני של הארגון שלי?" – חזרה לארגון החברתי שנבחר בשיעור 3 ומענה במסמך המשותף. האזנה: הקול על <i>יזמות חברתית</i>, תוכנית 42 – המדריך למתעניין בעולם החברתי (37 דק').	10
מדידה והערכה של אימפקט. היכרות עם עקרונות, כלים וסטנדרטים למדידה והערכת ההשפעה של ארגונים ומיזמים חברתיים. קריאה: הכוורת – המרכז ליזמות וחדשנות חברתית של ישראל (2025), <i>הערכת אימפקט – Standard of Evidence of Evidence</i>: האזנה: הקול על <i>יזמות חברתית</i>, תוכנית 42 – המדריך למתעניין בעולם החברתי (37 דק'); תוכנית 50 – איה נבון על מדידה והערכה (42 דק'); פודקאסט הסדנא לידע ציבורי – ריאיון עם הדס גבאי-לרומ, מנכ"לית עמותת נובה, בנושא מדידת שירותים ציבוריים (38 דק'). פעילות 8: "כיצד אמדוד את הארגון החברתי שלי?" – חזרה לארגון שנבחר בשיעור 3 ומענה במסמך המשותף.	11
פיננסים ומימון ביזמות חברתית. היכרות עם מקורות ומודלים למימון פעילות חברתית, פילנתרופיה, מימון המונים, השקעות אימפקט ומימון משולב. קריאה: הפורום הישראלי לקידום כלכלת אימפקט (IFIE) (2024), <i>מנגנוני מימון משולב לשיקום וצמיחה</i>. האזנה: הקול על <i>יזמות חברתית</i>, תוכנית 22 – פילנתרופיה ועסקים חברתיים (37 דק'); "מימון המונים – לא בדיוק מה שחשבת" (43 דק'); <i>דאבל אימפקט</i>, פרק 5 – איפה הכסף הגדול? (31 דק').	12
הצגות יזמים ויזמיות. הצגת תוצרים/מיזמים וסיכום תהליך הלמידה בקורס	13

קריאת חובה

1. גדרון, ב., מוניקנדם-גבעון, י., אבו, ע., קפלן, א. (2018). <i>הכלכלה החברתית החדשה בישראל</i> . הוצאת רסלינג.	
2. יונס, מ. (2009) <i>עולם ללא עוני</i> , הוצאת אחוזת בית.	
3. הכוורת – המרכז ליזמות וחדשנות חברתית של ישראל. (2025, 28 ביולי). <i>הערכת אימפקט – Standard of Evidence</i> . https://hackaveret.org/knowledges/standard-of-evidence	
4. יערי, מ'. (2025, 11 בדצמבר). <i>מה גורם למיזמי אימפקט להצליח? השקעות אימפקט</i> . https://www.milanayaari.co.il/my-post949ea9ba	
5. מוניקנדם-גבעון, י., אבו, ע. וגדרון, ב. (2016). "מסגרות ארגוניות המספקות תעסוקה לאוכלוסיות מוחלשות והשפעתן על שילובן בחברה - תרומתם הייחודית של עסקים חברתיים". קרן המחקרים של ביטוח	

<https://www.btl.gov.il/Mediniyut/BakashatNetunim/dohot/Pages/mounikendem.aspx> לאומי.

Bruder, I. (2020). A social mission is not enough: Reflecting the normative foundations of social entrepreneurship. *Journal of Business Ethics*, 19–1.

קריאת רשות

1. גדרון, ב., לימור, נ., זיכלינסקי, א. (2014). ממגזר שלישי למגזר אזרחי – לשאלת הזהות הקולקטיבית של ארגוני המגזר האזרחי. מכון ואן ליר. ירושלים.
2. הפורום הישראלי לקידום כלכלת אימפקט (IFIE). (2024). מנגנוני מימון משולב לשיקום וצמיחה.
3. טליאס, מ. (2022). מחקר עסקים חברתיים וקרנות יוזמה דוח מסכם למיזם 2022-2017. מוגש למוסד לביטוח לאומי, אגף הקרנות. צפנת – מכון למחקר, פיתוח ויעוץ ארגוני.
4. Cooney, K., Nyssens, M., O'Shaughnessy, M., et al. (2016). [Public Policies and Work Integration Social Enterprises: The Challenge of Institutionalization in a Neoliberal Era](#). *Nonprofit Policy Forum*, 7(4), pp. 415-433.
5. Cooney, K., & Shanks, T. (2010). New approaches to old problems: Market-based strategies for poverty alleviation. *Social Service Review*, 29(5), 29-55.
6. Defourny, J. & Nyssens M. (2010). Conceptions of Social Enterprise in Europe and the US: Convergence and Divergences, *Journal of social Entrepreneurship*, vol. 1 no. 1, pp. 32-53.
7. Gidron, B., Israel-Cohen, Y., Bar, K., Silberstein, D., Lustig, M., & Kandel, D. (2021). Impact tech startups: A conceptual framework, machine-learning-based methodology and future research directions. *Sustainability*, 13(18).
8. Hernández Cáceres, D. (2023). Social Enterprises in the Social Cooperative Form. In: Peter, H., Vargas Vasserot, C., Alcalde Silva, J. (eds) *The International Handbook of Social Enterprise Law*. Springer, Cham.
9. Stephan, U. & Drencheva, A. (2017) The person in social entrepreneurship: A systematic review of research on the social entrepreneurial personality, In G. Ahmetoglu, T. Chamorro-Premuzic, B. Klinger, & T. Karcisky (Eds.), **The Wiley Handbook of Entrepreneurship**. Chichester: John Wiley.

הערות

פודקאסט מלווה קורס - לאורך הקורס נשלב תוכניות מפודקאסטים שונים ביניהם:

'הקול על יזמות חברתית' - <https://hatochnit.simplecast.fm/episodes>

פודקאסט 'כסף טוב' של ערן שטרן – זמין ביו-טיוב לצפייה או להאזנה ב-soundcloud או ב-Spotify

פודקאסט 'מדרום תפתח הטובה' – [זמין להאזנה במגוון ערוצים](#)

פודקאסט 'הגראז' – מדברים על יזמות' - [/https://hagarage.blog](https://hagarage.blog)

פודקאסט דאבל אימפקט - [/https://www.edrf.org.il/programs](https://www.edrf.org.il/programs)